

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/221/2021
Identifikačné číslo spisu:	2715200906
Dátum vydania rozhodnutia:	26.07.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2715200906.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V. S., narodený XX. V. XXXX, W. V. č. XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Dragúnom, usadeným euroadvokátom, Pod hájkom 1436/35, Skalica, proti žalovanému V. Ž., narodený XX. V. XXXX, W. V. č. XXX, zastúpenému advokátom JUDr. Jánom Pekarom, Potočná 191/39, Skalica, o odstránenie stavby a o vzájomnej žalobe žalovaného o prikázanie stavby do vlastníctva vlastníkovi pozemku eventuálne o zriadenie vecného bremena za náhradu, vedenej pôvodne na Okresnom súde Skalica pod sp. zn. 7C/149/2015, v súčasnosti na Okresnom súde Senica, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. decembra 2020 sp. zn. 10Co/302/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Skalica (t. č. Okresný súd Senica) ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“, rozsudkom z 25. septembra 2019, č. k. 7C/149/2015-411 uložil povinnosť žalovanému na vlastné náklady odstrániť stavbu oplotenia o celkovej výmere 4 m², pozostávajúcej z drôteného pletiva, stĺpikov (oplotenie) a z betónovej podmurovky, ktoré oplotenie je zrealizované na hranici medzi parcelou KNC č. XXX/X, záhrada, o výmere 17 m², k. ú. W., a parcelou KNC č. XXX/X, záhrada, o výmere 267 m², k.ú. W., zapísané na LV č. XXX Okresného úradu Skalica, katastrálny odbor, a ktorá betónová podmurovka je zrealizovaná na parcele KNC č. XXX/X, záhrada, o výmere 17 m², k. ú. W. a na parcele KNC č. XXX/X, zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 16 m², k. ú. W., zapísané na LV č. XXX Okresného úradu Skalica, katastrálny odbor (v rozsahu juhozápadnej časti oplotenie 0,54 m vrátane šírky podmurovky 0,25 m a severovýchodnej časti oplotenie na hranici s parcelou KNC XXX/X v šírke 0,71 m vrátane podmurovky parcely 0,20 m), tak ako je vyznačené v prílohe č. 3 znaleckého posudku č. 6/2016 J.. T. K., znalca z odboru geodézia a kartografia, vyhotoveného 23. mája 2016, v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (I. výrok). Znalecký posudok je neoddeliteľnou súčasťou rozsudku (II. výrok). Súd prvej inštancie súčasne zamietol protižalobu žalovaného na prikázanie oplotenia do vlastníctva protistrany (právnych predchodkýň žalobcu) a na zriadenie vecného bremena za

náhradu (III. výrok). Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% v konaní o žalobe (IV. výrok) a tiež nárok na náhradu trov konania 100% v konaní o vzájomnej žalobe žalovaného (V. výrok). O výške náhrady trov konania mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku (VI. výrok). Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu prvej inštancie trovy preddavkované štátom vo výške 321,44 eura v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku (VII. výrok).

1.1. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 3 ods. 1, § 118 ods. 1, § 119 ods. 1, 2, § 123, § 124, § 126 ods. 1, § 135c ods. 1, 2, 3 OZ (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil, že právne predchodkyne žalobcu sa domáhali odstránenia oplotenia ako podielové spoluvlastníčky nehnuteľností, ktoré nadobudli kúpnu zmluvou v roku 2010 od matky právnej predchodkyne 2/ (ktorá ich nadobudla kúpnu zmluvou od otca právnej predchodkyne 2/ a ten kúpnu zmluvou zo dňa 3. augusta 1999 od p. H.). V čase vlastníctva nehnuteľností právnych predchodcov bola hranica ich pozemku v zadnej časti vymedzená oplotením. Žalovaný je výlučným vlastníkom susedných nehnuteľností v obci W. V., ktoré nadobudol kúpnu zmluvou z 5. augusta 1993. Z dôvodu, že právne predchodkyne žalobcu sa domáhali odstránenia oplotenia stojaceho na parcelách v ich vlastníctve a žalovaný žiadal žalobu zamietnuť pre neúčelnosť odstránenia oplotenia v spojení s prikázaním oplotenia do podielového spoluvlastníctva protistrany ako vlastníka pozemku (eventuálne zriadiť vecné bremeno za náhradu), súd prvej inštancie sa musel vypoariadať s predbežnými otázkami: 1. či je žalovaný ako nevlastník parciel, na ktorých stojí oplotenie a súčasne vlastníkom oplotenia, oprávnený žiadať prikázať ním postavené oplotenie do podielového spoluvlastníctva právnych predchodkýň žalobcu za náhradu, 2. či je odstránenie oplotenia účelné, 3. v prípade zistenia neúčelnosti odstránenia oplotenia, či je možné aplikovať postup v zmysle § 135 ods. 3 Občianskeho zákonníka formou zriadenia vecného bremena navrhovaného žalovaným. Súd prvej inštancie konštatoval, že ustanovenie § 135c OZ určuje poradie spôsobu vypoariadania právnych vzťahov medzi stavebníkom a vlastníkom pozemku. Ak žalobca žaluje odstránenie stavby a na odstránenie nie sú splnené podmienky, je možné prikázať stavbu vlastníkovi pozemku len s jeho súhlasom. Právne predchodkyne žalobcu však s takýmto návrhom (protižalobou) nesúhlasili, k čomu ich nebolo možné nútiť, protižaloba o prikázanie stavby oplotenia do vlastníctva žalujúcej strany bola tak zamietnutá (žalovaný nebol ani aktívne vecne legitimovaný na podanie protižaloby). Zo záverov predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu (uznesenie Krajského súdu v Trnave zo 4. januára 2018 sp. zn. 7C/149/2015) mal súd prvej inštancie ustálené, že žalovaný nepreukázal vydržanie vlastníckeho práva k pozemku parc. č. XXX/X a že stavba oplotenia bola v celej svojej línii postavená na mieste pôvodne stojaceho oplotenia. Medzi stranami sporu nebolo sporné odstránenie pôvodného oplotenia konaním žalovaného a vybudovanie nového, bez geometrického zamerania hraníc pozemkov, prípadne spoločného vytýčenia trasy oplotenia s právnymi predchodkýňami žalobcu. Bol preukázaný posun nového oplotenia oproti pôvodnému oploteniu (žalovaný si sám zatĺkol tyč pri studni a podľa toho naznačil čiaru na kopanie pre bagristu). Každý zo susedov užíval svoje pozemky vymedzené plotmi, nikdy v minulosti nebol spor o hranicu pozemku. Pôvodné oplotenie nemalo betónový základ po celej dĺžke, len stĺpiky boli v betóne. Žalovaný neprizval právne predchodkyne žalobcu na odobrenie naznačeného nového oplotenia. Na obdobie do vybudovania nového oplotenia, žalovaný vytvoril provizórne oplotenie medzi svojim pozemkom a pozemkami protistrany a v roku 2012 postavil nové oplotenie na celobetónovom základe s betónovým múrikom, na železných stĺpikoch, na ktorých je naviazané pletivo. Znaleckým posudkom č. 6/2016 bolo preukázané, že nové oplotenie postavené žalovaným nestojí na vlastníckej hranici medzi stranami sporu, ale na hranici medzi dvoma parcelami vo vlastníctve právnych predchodkýň žalobcu (parc. č. XXX/X a XXX/X). Podmurovka k plotu stojí taktiež na parcele č. XXX/X. Výbudovaním nového oplotenia sa celá parcela č. XXX/X dostala do dispozície žalovaného, pričom takýto stav doposiaľ pretrvával. Stavebné povolenie (ohlásenie) k stavbe oplotenia žalovaný nepreukázal. Výkonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázané, že žalovaný informoval protistranu o svojom zámere odstrániť pôvodný plot a postaviť nové oplotenie, deklarujúc stavbu oplotenia na mieste pôvodného plotu. Právne predchodkyne žalobcu neboli osobne prítomné pri vytyčovaní nových hraníc priebehu nového oplotenia žalovaným. Žalovaný nepreukázal, že ich k tomu prizval a svedkovia (príbuzní žalovaného) uviedli, že právne predchodkyne žalobcu pri vytyčovaní hraníc prítomné neboli. Následne bolo postavené nové oplotenie a provizórne oplotenie zlikvidované. Pred odstránením pôvodného oplotenia žalovaný so súhlasom právnych predchodkýň žalobcu odstránil ich ovocné stromy stojace na pozemku. Vyššie označeným znaleckým posudkom súd prvej inštancie mal tiež preukázané, že nové oplotenie zaberá na pozemku parc. č.

XXX/X rozlohu 4 m² a rozloha plochy medzi hranicou pozemku parc. č. XXX/X a parc. č. XXX/X po vybudovaní plotu je 13 m². Oplotenie však nestojí na vlastníckej hranici medzi žalobcom a žalovaným, ale na hranici medzi dvoma parcelami žalobcu (parc. č. XXX/X a XXX/X). Tolerancia povolenej odchýlky sa týka práve týchto parciel. Podmurovka zrealizovaná na pozemku parc. č. XXX/X nezasahuje do pozemku parc. č. XXX/X. Studňa s priemerom 1,2 m² sa nachádza na hranici medzi parcelami č. XXX/X, XXX/X a XXX/X (leží v polovici na pozemku žalovaného parc. č. XXX/X a v polovici na pozemku žalobcu parc. č. XXX/X). Žalovaný nepreukázal žiadne konkrétne vyčíslenie hospodárskej straty, ktorá by mu mala vzniknúť odstránením oplotenia, ako i protistrane. Označil žalobu za šikanóznú a rozpornú s dobrými mravmi. Ponúkal právnym predchodkyniam žalobcu za odplatu 0,50 eur každej z nich, ktoré ju odmietali. Uvedenú ponuku súd prvej inštancie vyhodnotil ako účelovú z dôvodu, že plot bol bez vstupnej brány, metráž za ním nebola vhodná na samostatný pohyb po ploche, či realizáciu výsadby stromov, čo mali právne predchodkyne žalobkyne v pláne a za oplotením má žalovaný okrasné dreviny. Ohliadkou bolo zistené zriadenie si skalky právnymi predchodkyňami žalobcu, ktorá skutočnosť nebola vyhodnotená súdom prvej inštancie za takú stabilizáciu pomerov, ktorá by mala žalujúcej strane odňať právo nakladať so svojím pozemkom a zasadiť si tam stromy (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky ďalej len „NS ČR“ sp. zn. 22Cdo/432/2002). Súd prvej inštancie prihliadal i na to, či by odstránenie oplotenia nebolo v rozpore s dobrými mravmi, či strany sporu reálne pozemky užívajú, rozsah zastavaného pozemku, či vlastník stavby vedel, že stavia na cudzom pozemku, či staval v dobrej viere, že mu pozemok patrí a ako dlho vlastníci pozemku vedeli o neoprávnenej stavbe žalovaného, i kedy sa začali brániť. Pri skúmaní účelnosti odstránenia oplotenia malo by sa prihliadať aj na povahu a rozsah hospodárskej straty, porovnávajúc ju s inými prípadnými stratami. Žalovaný ale nepreukázal žiadne reálne výdavky na oplotenia, ktoré by sa mohli subsumovať pod pojem hospodárskej straty. Právne predchodkyne žalobcu poukazovali na rozpor s dobrými mravmi, ak by nemohli užívať časť svojej parcely oddelenej neoprávnenu stavbou oplotenia žalovaného na nimi zamýšľaný účel, na ktorý pôvodne aj časť parcely slúžila. Žalovaný nepreukázal dobromyseľnosť pri stavbe oplotenia, preto na jeho argumenty o dobromyseľnej stavbe súd prvej inštancie neprihliadal. V priebehu daného sporu žalovaný odkúpil časť plochy, ktorou prechádzali právne predchodkyne žalobcu pri vstupe vlastnou bránou na svoju nehnuteľnosť. Po postavení oplotenia v roku 2012 právne predchodkyne žalobcu síce nenamietali, svoj pozemok podľa nového oplotenia užívali a v roku 2014 začali vec riešiť. Uplynulú dobu dvoch rokov súd prvej inštancie nepovažoval za tak dlhé obdobie, pre ktoré by bolo možné vyhodnotiť žalobu právnych predchodkýň žalobcu za neúčelnú. Vlastnícke právo je nedotknuteľné a nemožno ho nikomu neoprávnene odňať. Stavbu oplotenia súd prvej inštancie vyhodnotil za obmedzenie právnych predchodkýň žalobcu ako vlastníkov vo výkone ich vlastníckych práv (porov. rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/130/2011). Žalujúca strana mieni opäť na spornej ploche vysadiť ovocné stromy ako to bolo v čase pred odstránením pôvodných drevín a má záujem mať prístup po obvode studne. Žalovaný preukázateľne zriadil stavbu na cudzom pozemku bez právneho titulu. Nebolo možné prihliadať na obranu žalovaného spočívajúcu v dobromyseľnosti pri stavbe oplotenia, keďže odvolací súd zaujal jednoznačné stanovisko o absencii dobromyseľnosti na jeho strane. V záujme nastolenia spravodlivosti bolo namieste vyhodnotiť odstránenie oplotenia za účelné. Podporne k uvedenému záveru súd prvej inštancie poukázal na konanie žalovaného v priebehu sporu, spočívajúce v kúpe časti pozemku pred vstupnou bránou na nehnuteľnosti právnych predchodkýň žalobcu. Pokiaľ by studňu využíval žalovaný v zmysle jeho tvrdení a bola jeho výlučným vlastníctvom, navarená úchytka na poklope by bola len z jeho strany. Preukázaný skutkový stav súd prvej inštancie subsumoval pod ustanovenie § 135c ods. 1 OZ, vyhodnotiac žalobu za dôvodnú a uložil žalovanému povinnosť odstrániť stavbu oplotenia. V dôsledku toho zamietol protižalobu žalovaného o prikázaní stavby do vlastníctva protistrany a o uložení protistrane povinnosť strpieť oplotenie v prospech každého vlastníka pozemku parc. č. 162/1 za náhradu. Súd prvej inštancie prihliadal aj na charakter oplotenia, jeho druh, rozsah a lokalizáciu (celková výmera stavby oplotenia predstavovala 4 m², pričom plot pozostáva zo stĺpikov v betónovej podmurovke a pletiva na stĺpikoch, plocha vymedzená oplotením medzi parc. č. XXX/X a XXX/X je 13 m²). Pokiaľ by súdy odobrili nedobromyseľným staviteľom (nepripustením odstránenia oplotenia pre neúčelnosť), ich „posúvanie“ oplotení z dôvodu, že ide len o niekoľko pár metrov štvorcových a len o oplotenie, stratil by sa cieľ dosiahnutia spravodlivého rozhodnutia. Vzhľadom na žalobný petit, ktorým bolo odkázané na predmetný znalecký posudok, súd prvej inštancie vo výroku napadnutého rozhodnutia uviedol, že znalecký posudok je neoddeliteľnou súčasťou rozsudku. Rozhodnutie o náhrade trov konania

súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 a nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj len „odvolací súd“) uznesením zo 14. decembra 2020 sp. zn. 10Co/302/2019 pripustil zmenu subjektov na žalujúcej strane tak, že na miesto pôvodných žalobkyní vstúpil do konania žalobca V. S., narodený XX. V. XXXX, z dôvodu, že v priebehu odvolacieho konania nastala právna skutočnosť prevodu práv, ktoré sú predmetom sporu, na V. S., ktorý súhlasil so vstupom do konania v postavení žalobcu. Podľa § 80 ods. 3 CSP ten kto vstupuje do konania, prijíma stav konania ku dňu jeho vstupu.

2.1. Krajský súd v Trnave rozsudkom z 29. decembra 2020 sp. zn. 10Co/302/2019, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, keď dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

2.2. Uviedol, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správneému záveru, že odstránenie stavby oplotení (ktoré ako komplex je stavbou pevne spojenou so zemou v zmysle § 119 ods. 2 OZ), predstavuje najúčelnejšie vyporiadanie neoprávnenej stavby zriadené na cudzom pozemku. Takéto vyporiadanie poskytuje ochranu vlastníckeho práva žalujúcej strany k pozemkom, na ktorých je zriadená neoprávnená stavba, vzhľadom na lokalizáciu neoprávnenej stavby oplotení (na hranici medzi dvoma parcelami vo vlastníctve žalobcu), v dôsledku ktorého sa celý pozemok žalobcu parcelné číslo KNC XXX/X dostal do dispozície žalovaného, ako aj s prihliadnutím na rozsah oplotení, zohľadňujúc obmedzenie vlastníka pozemku v zamýšľaných prácach (výsadba ovocných stromov ako v čase pred odstránením pôvodných drevín). Spor medzi stranami konania súd prvej inštancie správne podradil pod ustanovenie § 135c Občianskeho zákonníka. Zákonodarca v tomto ustanovení preferuje ako prvý do úvahy prichádzajúci spôsob riešenia vzniknutej situácie odstránenie neoprávnenej stavby. Na tento odsek nadväzuje odsek 2 citovaného ustanovenia, ktorý prichádza do úvahy až potom ako súd dospeje k záveru, že vlastníkom pozemku navrhované riešenie v podobe odstránenia stavby nie je účelné. Prikázanie vlastníctva stavby v prospech vlastníka pozemku je teda druhou možnou alternatívou, avšak podmienkou pre tento spôsob vyporiadania je súhlas vlastníka pozemku s prikázaním stavby do jeho vlastníctva, čo nebolo v prejednávanej veci splnené (nikomu nemožno vlastnícke právo vnútiť proti jeho vôli). Aktívnu legitímáciu na podanie žaloby v oboch prípadoch má výlučne vlastník pozemku. Ako tretia možnosť usporiadania vzťahov medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby, v ktorom zákonodarca dáva súdu možnosť usporiadať pomery medzi nimi aj inak ako podľa predchádzajúcich dvoch odsekov, za predpokladu, že nie sú splnené podmienky pre aplikáciu týchto odsekov, prichádza do úvahy zriadenie vecného bremena za náhradu, ktoré je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe. Znenie odseku 3 neurčuje, ktorý z vlastníkov môže takýto návrh podať. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/410/2013 vyslovil záver, že žalobu podľa tohto odseku môže podať aj vlastník stavby (keďže dochádza tu k stretu dvoch rovnocenných vlastníckych práv, s rovnakým zákonným obsahom, pričom Ústavný súd SR viackrát zdôraznil, že konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy, napr. PL ÚS 22/06, PL ÚS 6/04, III. ÚS 34/07). Stret vlastníckych práv (vlastníka pozemkov a vlastníka stavby) musia súdy rozhodovať s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu tak, aby pokiaľ to je možné zostalo zachované každé z nich v čo najväčšej možnej miere a v prípade, že to nie je možné, treba dať prednosť tomu z nich, ktoré za daných skutkových okolností sa javí ako spravodlivejšie. Vo svetle týchto princípov je potom potrebné vykladať aj ustanovenie § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka (porov. rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/410/2013).

Vlastník pozemku má teda aktívnu legitímáciu k všetkým trom odsekmi ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka, kým vlastník stavby môže podať len žalobu v zmysle odseku 3 § 135c Občianskeho zákonníka, za predpokladu, že žalobu v zmysle § 135c Občianskeho zákonníka nepodá vlastník pozemku (a domáhať sa tak, aby súd svojím rozhodnutím usporiadal pomery medzi ním a vlastníkom pozemku iným spôsobom ako v odseku 1, 2, a to najmä zriadením vecného bremena, ktoré je nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe za náhradu). Ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka umožňuje zásah do práv vlastníka pozemku v podobe jeho obmedzenia zriadením vecného bremena v prospech stavebníka rozhodnutím súdu, za predpokladu, že takéto obmedzenie je vzhľadom na okolnosti prípadu dôvodné a primerané. Záver o oprávnenosti stavby je pritom spojený výhradne s existenciou občianskoprávneho titulu k výstavbe a nie so stavebným povolením či kolaudačným rozhodnutím, resp. s ich absenciou. Rozhodnutie súdu o neoprávnenej stavbe nezasahuje žiadnym

spôsobom do právomoci správnych orgánov rozhodnúť o povolení takejto stavby, ani takéto rozhodnutie o povolení stavby nenahrádza (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22Cdo/5780/2016). Občianskoprávna úprava nestanovuje pri rozhodovaní o odstránení neoprávnenej stavby požiadavku súčinnosti so správnym orgánom.

Ústavný súd ČR v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 455/03 konštatoval, že pri posudzovaní prípadov tzv. neoprávnených stavieb, ak k ich zriadeniu došlo úmyselným protiprávnym konaním stavebníka, musí byť ochrana vlastníckych práv majiteľa pozemku prioritná. Pokiaľ tento princíp rešpektovaný nebude, má to nielen dopad na samotného vlastníka, ale na celú spoločnosť, v ktorej sa vytvára povedomie „o výhodnosti“ nedodržovania práv ostatných so všetkými nežiaducimi dôsledkami. V rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR publikovaného pod R 42/200 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk bolo zdôraznené, že obmedzenie vlastníckeho práva vlastníka pozemku, na ktorom bola neoprávnene zriadená cudzia stavba, je zriadenie vecného bremena v prospech stavebníka mimoriadnym opatrením, ktoré pripadá do úvahy len vo výnimočných prípadoch, tým skôr v prípade, ak ide o súkromný záujem toho, kto do práva vlastníka zasiahol bez právneho dôvodu.

Pri riešení situácie, ktorá nastala v dôsledku zriadenia neoprávnenej stavby, je teda potrebné brať do úvahy predovšetkým ochranu práv vlastníka pozemku, do ktorého práv bolo neoprávnene zasiahnuté, čo vyplýva z článku 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, ústavný zákon FZ ČSFR č. 23/1991 Zb. (vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné len vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za náhradu), ako aj z konštrukcie ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 22Cdo/5780/2016).

2.3. K prvej odvolacej námietke žalovaného, že protistrana mala možnosť (cez priehľadnú časť provizórneho oplotenia) vidieť budovanie nového oplotenia a namietat' umiestnenie nového oplotenia (s poukazom na právnu zásadu práva patria bdelým) odvolací súd uviedol, že vykonaným dokazovaním bol preukázaný neoprávnený zásah zo strany žalovaného do pozemku suseda, keďže vybudovaním nového oplotenia sa celý pozemok parcelné číslo KNC XXX/X, záhrada o výmere 17 m², dostal do dispozície žalovaného, ktorý stav pretrvával. Výstavbu nového oplotenia a odstránenie pôvodného plotu inicioval podľa svojej výpovede sám žalovaný, avšak na mieste pôvodného oplotenia, s čím právne predchodkyne žalobcu súhlasili, ktorá skutočnosť bola v konaní nesporná (udeľujúc súhlas žalovanému na odstránenie stromov stojacich na ich pozemku, aby žalovanému neprekážal koreňový systém). Nebolo tiež sporné, že žalovaný realizoval stavbu nového plotu bez geometrického zamerania hraníc pozemkov alebo línie pôvodného oplotenia, prípadne spoločného vytýčenia trasy oplotenia s právnymi predchodkyňami žalobcu. V dôsledku jednostranne stanovenej vlastníckej hranice žalovaným (postavením nového oplotenia) došlo k vytýčeniu línie novej hranice pozemkov (podľa odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 10Co/35/2018 zo dňa 27. marca 2017 žalovaný neunesol dôkazné bremeno totožnosti línie pôvodného oplotenia a nového, a to nielen v niektorých miestach, na začiatku či na konci, ale v celej jeho spornej dĺžke). Podľa záverov znaleckého posudku č. 6/2016 nové oplotenie nestojí na vlastníckej hranici medzi stranami sporu, ale na hranici medzi dvoma pozemkami právnymi predchodkýň žalobcu, t. č. žalobcu (pozemok parc. č. KNC XXX/X a pozemok parc. č. KNC XXX/X). Žalovaný stavbou na cudzom pozemku má neoprávnene vo svojej faktickej dispozícii plochu, predstavujúcu pozemok parc. č. KNC XXX/X, záhrada, o výmere 17 m², vo vlastníctve protistrany. Žalovaný bol oprávnený zásadne umiestniť stavbu plotu na vlastnom pozemku a nezasahovať na pozemok suseda, aby nedošlo z jeho strany k protiprávnemu porušeniu vlastníckeho práva inej osoby. Dohodu s právnymi predchodkyňami žalobcu pri výstavbe nového oplotenia výlučne na pozemku v ich vlastníctve, žalovaný nepreukázal. Bez geometrického zamerania hraníc pozemkov alebo línie pôvodného oplotenia, prípadného spoločného vytýčenia trasy oplotenia s právnymi predchodkyňami žalobcu, sa mu nepodarilo preukázať postavenie nového oplotenia na mieste pôvodného plotu. Preto nemožno akceptovať odvolací argument žalovaného, že právne predchodkyne žalobcu mali možnosť cez priehľadnú časť provizórneho oplotenia rozpoznať nesprávnosť budovania nového oplotenia a namietat' to (už vôbec nemožno konštatovať, že boli prítomné pri stavbe nového oplotenia a konkludentným spôsobom polohu nového oplotenia akceptovali). Žalovaný ako výlučný vlastník stavby mal povinnosť postupovať v súlade s právnym poriadkom a preto niesol dôkazné bremeno, že stavbu postavil oprávnene (teda na svojom pozemku, alebo na základe dohody s právnymi predchodkyňami žalobcu na mieste pôvodného oplotenia), ktoré dôkazné bremeno neunesol. Nedošlo preto k porušeniu zásady rovnosti strán v konaní, ako to žalovaný v odvolaní namietal.

2.4. Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj ďalšiu odvoláciu argumentácia žalovaného, že tak ako v čase výstavby, aj v roku 2014 si právne predchodkyne žalobcu boli vedomé toho, že nové oplotenie bolo postavené v mieste pôvodného oplotenia a preto nenamietali polohu nového plotu, ktorá skutočnosť má vyplývať z listín Štátneho stavebného dohľadu - správa z výkonu štátneho stavebného dohľadu zo dňa 13. októbra 2014 (na ktorú listinu súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí neprihliadal). Vykonaným dokazovaním však nebolo preukázané, že nové oplotenie bolo postavené na mieste pôvodného plotu. Nebolo sporné, že právne predchodkyne žalobcu mali vedomosť o realizácii stavby nového oplotenia, ktorú odsúhlasili žalovanému v línii pôvodného oplotenia, nie však na hranici dvoch pozemkov v ich vlastníctve. Sám žalovaný v odvolaní uvádza, že právne predchodkyne žalobcu začali vec riešiť až v roku 2014, a to po uskutočnení Štátneho stavebného dohľadu (keď zistili, že žalovaný postavil oplotenie s murovanými základmi na ich pozemku). Listina Štátneho stavebného dohľadu zo dňa 13. októbra 2014 teda predchádzala nadobudnutiu vedomosti právnych predchodkýň žalobcu o zásahu žalovaného do ich vlastníckeho práva, preto by jej vykonanie bolo bez právneho významu na meritórne rozhodnutie súdu.

2.5. Odvolací súd zdôraznil, že pri voľbe spôsobu vyporiadania neoprávnenej stavby je potrebné vychádzať z poradia, ako je uvedené v zákone. Základným spôsobom vyporiadania je teda odstránenie stavby. Pokiaľ odstránenie stavby nie je účelné, prichádzajú do úvahy ďalšie spôsoby, a to predovšetkým prikázanie neoprávnenej stavby vlastníkovi pozemku. Konanie o vyporiadanie neoprávnenej stavby je konaním, v ktorom z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyporiadania vzťahov medzi účastníkmi a kde teda súd nie je viazaný návrhmi účastníkov; ak súd dospeje k záveru, že žalobcom navrhnuté vyporiadanie nie je prijateľné, musí upraviť vzťah medzi účastníkmi iným spôsobom, vyplývajúcim z ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka. Z dôvodu, že žalobu podľa ustanovenia § 135c OZ podal vlastník pozemku a súd prvej inštancie nebol viazaný jeho návrhom (pretože spôsob vyporiadania vyplýval z ust. § 135c OZ), vzájomná žaloba žalovaného nebola dôvodná a musela byť zamietnutá (pri rozhodovaní o žalobe súd posudzuje aj spôsoby vyporiadania navrhnuté žalovaným, pričom vychádza zo zákonom stanoveného poradia). Odôvodnenie spôsobu, ktorým súd usporiadal vzťahy medzi stranami konania, preto v sebe zahŕňa posúdenie ostatných možností vyporiadania.

2.6. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie dospel k správne záveru aplikujúc ustanovenie § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka, regulujúce primárny spôsob vyporiadania kolízie vlastníckeho práva vlastníka pozemku a vlastníka neoprávnenej stavby. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že odstránenie stavby v prejednávanej veci nemožno považovať za neprimeraný postih, ale je dôsledkom jednostranne stanovenej vlastníckej hranice pozemkov žalovaným, postavením nového oplotenia, čím došlo k vytýčeniu novej línie hranice pozemkov, bez ich geometrického zamerania (prípadne spoločného vytýčenia trasy oplotenia s vlastníkmi dotknutého pozemku). Korektív účelnosti v danom prípade nebolo dôvodné uplatniť v neprospech žalujúcej strany, vychádzajúc predovšetkým z ďalšieho funkčného využitia neoprávnenej stavby vlastníkom pozemku. Nové oplotenie žalovaný nepostavil na hranici pozemkov právnych predchodkýň žalobcu a žalovaného, ale na hranici dvoch pozemkov vo vlastníctve žalujúcej strany. Stavba nového plotu preto neplnila svoju prirodzenú funkciu rozhraničiť pozemky vo vlastníctve strán sporu (susedov). Súd prvej inštancie správne zdôraznil aj tú skutočnosť, že novovybudovaným oplotením sa celý pozemok parcelné číslo KNC XXX/X dostal do dispozície žalovaného, v dôsledku čoho vlastník pozemku nemôže užívať predmet svojho vlastníckeho práva a využívať ho na zamýšľaný účel, ktorému v minulosti slúžil. Odstránením stavby každá zo strán bude môcť realizovať všetky oprávnenia vlastníka svojho pozemku a zanikne oplotenie, ktoré neplnilo svoju funkciu. Preto súd prvej inštancie opodstatnene poukázal na účelnosť odstránenia oplotenia z hľadiska hospodárskeho využitia stavby. V kontexte uvedeného hospodárska strata spojená s odstránením oplotenia nie je spôsobilá naplniť kritérium neúčelnosti odstránenia stavby a ponechania oplotenia na dvoch cudzích pozemkoch, prihliadajúc aj na rozsah odstraňovaného oplotenia. Žalovaný, ktorý v odvolaní poukazoval na značnú hospodársku stratu, túto ani minimálnym spôsobom nekvantifikoval. S odstránením každej stavby sú prirodzene spojené náklady, ktoré v prejednávanej veci nesie žalovaný v dôsledku svojho jednostranného postupu. Jeho poukaz na v budúcnosti vzniknutú potrebu vybudovania nového oplotenia medzi susednými pozemkami, s čím budú spojené taktiež určité náklady, nebol dôvodný. Lokalizácia nového oplotenia bude rozhodujúca z hľadiska naplnenia účelu rozhraničenia pozemkov, čo predpokladá nielen ďalšie výdavky, ale aj jeho výstavbu na vlastnom pozemku alebo dohodu s vlastníkom susedného pozemku o výstavbe oplotenia na hranici pozemkov. Argumentácia

žalovaného minimalizáciou ďalších nákladov v prípade prikázania neoprávnenej stavby za náhradu do vlastníctva vlastníkovi pozemku, nebola opodstatnená, vzhľadom na zákonnú preferenciu odstránenia stavby v prípade účelnosti tohto postupu. Nebol daný dôvod posudzovať cenovú ponuku žalovaného pri prikázaní oplotenia vlastníkovi pozemku, pokiaľ takáto ponuka nemotivovala žalujúcu stranu k zmiernemu riešeniu veci. Ak súd prvej inštancie nebol viedol strany k zmiernemu riešeniu veci, uvedená skutočnosť nemala vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

2.7. K odvolacej argumentácii žalovaného ohľadom podporných argumentov súdu prvej inštancie, odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie poukázal na protiprávny stav, v dôsledku ktorého právne predchodkyne žalobcu nemohli užívať časť svojej parcely oddelenej neoprávnenu stavbou oplotenia na nimi zamýšľaný účel, na ktorý pôvodne časť parcely slúžila. Poukaz na vhodnosť zámeru vybudovania vstupnej brány bol bez právneho významu, vzhľadom na primárny spôsob vyporiadania predmetných práv strán sporu.

2.8. Odvolacia námietka žalovaného týkajúca sa iného konania oboch sporových strán (kúpa iného pozemku žalovaným a zabránenie prístupu k studni vybudovaním oplotenia právnymi predchodkyňami žalobcu), bola bez právneho významu na predmet sporu. Súd prvej inštancie vyhodnotil dobu dvoch rokov (od roku 2012 do roku 2014), počas ktorej mali byť právne predchodkyne žalobcu, podľa názoru žalovaného, nečinné, ako nevýznamne dlhú dobu, ktorá nebola spôsobilá ovplyvniť posúdenie účelnosti odstránenia neoprávnenej stavby, ktoré hodnotenie je potrebné považovať za správne. Doba dvoch rokov do zistenia neoprávnenej stavby žalujúcou stranou, nemožno označiť za neprimeranú z hľadiska namietaného súladu s dobrými mravmi a v zmysle označených právnych princípov a zásad v odvolaní.

2.9. Nedôvodná bola aj odvolacia argumentácia žalovaného o nedostatočnom odôvodnení jednotlivých aspektov, na ktoré súd prvej inštancie prihliadal vo svojom rozhodnutí, čím malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Účelnosť odstránenia oplotenia súd prvej inštancie posudzoval na základe viacerých kritérií, vychádzajúc z okolností a povahy danej veci, konkrétne vo vzťahu k hospodárskej strate, účelu stavby a jej charakteru, okolnostiam zriadenia stavby, dobrej viere stavebníka, ako i dobe uplynulej od zriadenia stavby. Zásadné dôvody, pre ktoré žalobe súd prvej inštancie vyhovel, v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, preto nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Opätovný zámer výsadby stromov a s tým spojené obmedzenie žalujúcej strany vo vlastníckom práve, súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku spája s účelom, na ktorý pôvodne časť parcely slúžila (pred stavbou oplotenia a odstránenia stromov). Na uvedené nemá vplyv neurčitosť formulácie v inej časti odôvodnenia rozsudku. V súvislosti so záujmom právnych predchodkýň žalobcu mať prístup po obvodu celej studne, súd prvej inštancie zrozumiteľne formuloval argumentáciu, pre ktorú na tento dôvod odstránenia oplotenia neprihliadal. Ďalšia argumentácia žalovaného týkajúca sa prístupu k studni nebola právne významná. Postavenie nového oplotenia na nesprávnom mieste bolo preukázané znaleckým posudkom, preto posúdenie polohy plotu správnym orgánom v roku 2014 nemalo vplyv na posúdenie predmetu sporu.

2.10. Z dôvodu, že podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (28. októbra 2019), odvolací súd nemohol prihliadať a zaoberať sa odvolacou argumentáciou žalovaného v podaní doručenom 14. apríla 2020, ktoré bolo podané po uplynutí lehoty na podanie odvolania. Je potrebné uviesť, že rozhodnutím súdu o neoprávnenej stavbe sa nezasahuje žiadnym spôsobom do právomoci správnych orgánov rozhodnúť o povolení takejto stavby, ani takéto rozhodnutie o povolení stavby nenahrádza. Rozhodovanie o neoprávnenej stavbe nie je rozhodnutím, či ide v zmysle stavebných predpisov o stavbu povolenú či nie (porov. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22Cdo 5780/2016).

3. Proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalovaný, ktorý žiadal rozsudok krajského súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť svojho mimoriadneho opravného prostriedku odôvodnil s poukazom na § 420 písm. f/ CSP a tiež s poukazom na § 421 ods. 1, písm. a/, b/ CSP. V dôvodoch, v ktorých podrobne zopakoval doterajší priebeh konania a celé odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, uviedol, že: „tým, že odvolací súd nevyhodnotil všetky okolnosti relevantné pre prejedávanú vec, je rozsudok odvolacieho súdu nedostatočne odôvodnený. Odvolací súd nie je povinný sa vysporiadať s každým argumentom predneseným v podaní strany sporu. Súd by však mal mať vedomosť o stave právnej vedy a s príslušnou interpretáciou by sa mal vo svojom rozhodnutí riadne vysporiadať. Absenciou takto formulovaného odôvodnenia došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle §

420 písm. f) CSP. Pôvodné žalobkyne nesúhlasili s prikázaním oplatenia do ich vlastníctva. S ohľadom na uvedenú argumentáciu mám za to, že je možné, vhodné a účelné vo veci rozhodnúť usporiadaním vlastníckych vzťahov medzi mnou a žalobcom (resp. pôvodnými žalobkýňami) formou zriadenia vecného bremena za primeranú náhradu. Zo strany odvolacieho súdu tak došlo k nesprávnemu právnomu posúdeniu v tom smere, keď nepristúpil k usporiadaniu vzájomných vzťahov medzi mnou a žalobcom zriadením vecného bremena za primeranú náhradu. Správne právne posúdenie v prejednávanej veci s ohľadom na skutkový stav veci malo byť v tom smere, že je dôvodné zriadiť vecné bremeno k pozemku pod stavbou oplatenia zameraného znaleckým posudkom č. 6/2016 J.. T. K.. Mám za to, že ide o právnu otázku, ktorá doteraz nebola riešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu“.

4. Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalovaný 2/ (ďalej aj „dovolateľ“), v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

6. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

7.1. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

7.2. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

7.3. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či

konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmätočnosti) v zmysle § 420 písm. f/ CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

7.4. V dôsledku spomenutej viazanosti (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná neutralita dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

8. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát dovolateľa, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania na základe ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Dovolateľ namietal, že procesným postupom odvolacieho súdu došlo k zásahu do jeho práva na spravodlivý súdny proces. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Žalovaný v súvislosti s vadou § 420 písm. f/ CSP odvolaciemu súdu vytýkal neodôvodnenosť jeho rozhodnutia. Mal za to, že odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnými otázkami, podstatnými námietkami a dôležitými skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie vo veci samej ako aj ignoroval podstatné skutkové okolnosti. Rozhodnutie považoval za nepreskúmateľné aj vo vzťahu k ním tvrdenému nesprávnemu posúdeniu veci.

13. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami

sporu (účastníkmi konania) a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

14. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu/účastníka mimosporového konania na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu/účastníka konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu/účastníka konania. Porušením uvedeného práva strany sporu/účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu/účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

15. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP. Odvolací súd zhodnotil skutkový stav, ktorý vyplynul z dokazovania, a pri svojom právnom závere, podrobne a presvedčivo odôvodnil, z čoho vychádzal. Zároveň sa vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami. Dovoláním napádaný rozsudok uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení.

16. Dovolací súd navyše pri posudzovaní dôvodnosti všeobecne namietaného porušenia procesných práv dovolateľa nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho výklad a záver boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z obsahu preskúmaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplyva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

17. Skutočnosť, že dovolateľ sa s názorom odvolacieho súdu nestotožnil, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

18. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP tak nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa. Žalovaný preto neopodstatnene v tejto časti namietal existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

19. Ak dovolateľ v podanom dovolaní namietal v zmysle § 420 písm. f/ CSP aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

20. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, preto dovolanie v tejto časti ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

21. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP.

21.1. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1, musí dovolateľ po a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, po b/ vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), resp. dôvodiť, že právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi dovolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP.

22. Ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP, nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach; ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa; v opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum, priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP.

23. V dovolaní žalovaný ako už bolo uvedené vyššie, nerozlišuje od seba dovolacie dôvody v zmysle § 420 a § 421 CSP, nie je preto celkom zrejmé, ktorá konkrétna dovolacia argumentácia sa ku ktorému dovolaciemu dôvodu viaže. Dovolateľ dovolacie dôvody navzájom zmiešava v dovolaní, prehľadne ich neodlišuje ani nevymedzuje. Vychádzajúc z obsahu dovolania dovolací súd konštatuje, že v ňom nenachádza rozlišujúcu argumentáciu ani vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ CSP a im zodpovedajúce označenie prípadných právnych otázok.

24. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalovaného v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

25. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.